

A Mezőgazdasági Bizottság Erdészeti Albizottsága Állásfoglalása

„Az Európai Unió erdészeti szabályozása hazai állásáról, különös tekintettel a harmonizációt igénylő területekkel, valamint a 2003. évi agrártámogatások erdészeti ágazatra vonatkozó, az uniós normák figyelembe vételével kialakított támogatási rendjéről”.

Az Erdészeti Albizottság jelenlévő tagjai és a meghívott szakértők, az erdészeti érdekképviselők jelenlévő tagjai megtárgyalták a címben szereplő témákat és ez alapján az Erdészeti Albizottság az alábbi állásfoglalást alakította ki.

Az európai uniós támogatások fogadásának javítása

Az Európai Unióhoz való csatlakozás hazai erdészeti harmonizációs felkészülését gyorsítani, a vonatkozó információkat szélesíteni kell, mert jelenleg az érintettek részére nem áll elegendő információ rendelkezésre. A támogatások minél hatékonyabb befogadására, különös tekintettel az erdőtelepítési szándékú földtulajdonosok és a tevékenységüket megkezdő, illetve folytató magán-erdőgazdálkodók felkészítésére a hazai és az EU erdészeti támogatások lényegi elemeiről, hasonlóságáról és különbségeiről tájékoztatást kell adni.

Mivel az EU- támogatási jogszabályok az állami, illetve a magán és önkormányzati tulajdonú erdőket eltérően kezelik, ezért a szabályozás szétválasztását követően meg kell jeleníteni, már a 2003. évi támogatásoknál is. A magán-erdőgazdálkodás kiemelt figyelmet és támogatást igényel. Az államnak, mint tulajdonosnak, ugyanakkor meg kell teremteni a tulajdonában levő erdők „üzemeltetésének” biztos anyagi hátterét, és annak a módját, hogy az állami erdők a feltehetően elmaradó közvetlen EU-támogatás nélkül is folyamatosan szolgálják a közjót – példát mutatva és erkölcsi alapot adva ahhoz, hogy az állam – alapfunkciójának megfelelően – a magán-erdő esetében is örködni tudjon a közérdek maradéktalan érvényre jutása fölött.

A konfliktusok elkerülésének érdekében az albizottság szorgalmazza a szükséges változtatások és intézkedések azonnali megkezdését.

A 2003. évi agrártámogatások erdőszetre jutó részének

A jelenlegi finanszírozási rendszer átalakításával létre kell hozni egy olyan tá-

mogatási rendszert, amelyből az erdőgazdálkodók közérdekű kiadásai – az erdőtelepítés, az erdőfelújítás és az erdőfeltárás támogatása, a környezetvédelmi és természetvédelmi kiadások, az üdülési és rekreációs szolgáltatások költségei, az erdőfenntartáshoz kapcsolódó kutatási és fejlesztési feladatok ráfordításai – biztonságosan fedezhetők.

Az „Erdészeti feladatok” fejezet költségvetési támogatásának összege – a „Központosított bevételek” befizetése nélkül, az elfogadott kormányzati terveknek megfelelően – legalább az agrártámogatások átlagos arányában növekedjen.

A nemzeti támogatások céljai harmonizáljanak az uniós támogatással, és a szükséges területeken egészítsék ki azt úgy, hogy a magán-erdőgazdálkodás sajátosságainak megfelelően egyszerűsített módon, (területi alapú), normatív támogatással biztosítsák az erdőgazdálkodás működőképességét (kielégítő jövedelmezőségét).

Az állami erdőgazdálkodás működőképességét veszélyezteti a közcélú feladatok (társadalmi igényű védelmi, rekreációs szolgáltatások és fejlesztések) ellátásának finanszírozatlansága. Ezen állami feladatok végrehajtásához szükséges forrásokat vagy a támogatási rendszeren, vagy közvetlen költségvetési fejezet megnyitásával biztosítani kell, az erdők rendeltetésének és kiterjedésének figyelembe vételével kialakított erdő terület alapú finanszírozással.

A támogatási jogcímeket – akár érték nélkül – már a 2003-as támogatások esetében is meg kell állapítani, hogy a csatlakozás után automatikusan működtethetők legyenek. A támogatások elosztásának rendjénél biztosítani kell az érdekeltek képviselőit az uniós elvárásoknak megfelelően.

Javasoljuk korrigálni a mezőgazdasági tevékenységből származó nettó árbevétel arány számításának eljárását, hogy a terméküket feldolgozó erdőgazdálkodók se essenek el a támogatásoktól.

Az erdőgazdálkodói költségvetési befizetések alapvető módosítása

A „központosított bevételek”-en belül az „erdőfenntartási járulék” fizetésének jelenlegi rendje – annak jövedelem és vagyonátcsopontosító jellege, a piaci viszonyok állami beavatkozással történő torzítása, a saját pénzeszközök támogatásként

való bemutatása miatt – nem EU konform, ezért nem tartható fent változatlan formában. Az akut problémát jelzi a milliárdos nagyságrendű kintlévőség is. Ezért körültekintő, minden részletében átgondolt változtatása, majd valamennyi előnyének más módon való biztosítása utáni, mielőbbi megszüntetése indokolt.

Mivel az EU- támogatási jogszabályok az állami, illetve magán és önkormányzati tulajdonú erdőknél eltérőek, ezért a szektor semlegesség elvét feladva kell az erdőfelújítás finanszírozásáról gondoskodni úgy, hogy annak biztonsága ne csökkenjen.

Az erdőfenntartási járulék és az erdőfelújítás normatív támogatása elszámolásának és pénzügyi kezelésének rendje már a 2003-as agrártámogatási rendeletben is korszerűsítendő, szektoronként, gazdálkodónként a sajátosságoknak megfelelően (Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény módosítását nem igényelve).

Az újonnan kialakítandó rendszer működési elve és elemei kidolgozásának határidejéül 2003. február 28-a javasolt, hogy a módosított rendszer bevezetése 2004-ig, az uniós csatlakozásig megtörténjen.

Az erdőgazdálkodás és a faipar bevétele a Nemzeti Fejlesztési Tervbe

A Nemzeti Fejlesztési Tervben sem az erdőgazdálkodás, sem a kapcsolódó faipar nem szerepel jelentőségének megfelelő mértékben. Javasoljuk szerepeltetésüket a 2002. szeptember 11-re elkészült és társadalmi vitára bocsátott Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram megfogalmazott alapelvei szerint.

Az EU Alapokból való támogatás elnyeréséhez nemzeti elfogadottsági háttér kell, amely szintén az Operatív Programokban való, összehangolt és komplex megjelenítést igényel országos és régiós szinten.

Az erdőgazdálkodás és faipar természetes termékeket állít elő a helyettesítéshez viszonyítva kisebb energia felhasználással és környezetterheléssel, jelentős, de viszonyzatlan társadalmi szolgáltatásokat nyújt, extern hatásoktól szenved. A blokk imagejének növeléséhez széleskörű PR, az árbevételt jelentő piaci kereslet felkeltéséhez reklám szükséges, amely hatékony összehangolt megvalósítása kormányzati szemléleti és pénzügyi támogatást igényel. E tevékenység az Unió által is támogatott, nemzeti forrásokból e lehetőségek kiegészítése célszerű határozott stratégiai elképzelések mentén.

Budapest, 2002. november 13.

Dr. Orosz Sándor

Az albizottság elnöke